

Jørgen Varder, formaður í Ráðleggingarbolki fyri sjúkrahúsverkið:

-Føroyingar kunnu ikki lata eygu og oyru aftur fyri menningini

-Eg veit væl, at hetta málið er sera kensluborið, men føroyingar kunnu heldur ikki bara lata eygu og oyru aftur fyri gongdini og menningini bæði á læknaliga og tí medisinska økinum sigur Jørgen Varder, stjóri í danska heilsumálaráðnum og formaður í arbeidssbólkinum, sum hevur kannað føroyska sjúkrahúsverkið.

Hann mælir avgjørt til at samtykkja Model A í frágreiðingini, men hvørki danska stjórnin ella heilsumálaráðið ætla at leggja seg út í málið. Tað er aleina upp til politikararnar at gera av, hvat skal henda sigur hann við Tíðindablaðið Sosialin.

Tey smáu sjúkrahúsini eru eitt sera kensluborið evni. Hetta ikki bara í Føroyum men so sanniliga í øllum teimum londum, har gongdin hesi seinastu 20 árin hevur verið tann, at sjúkrahúsbygnaðurin er broyttur og tey smáu sjúkrahúsini stongd.

Jørgen Varder sigur, at talan snýr seg ikki um at stongja nøkur sjúkrahús men at broyta tey. -Annars er tað ikki eg, sum skal stíla fyri hesum. Tað er eina og aleina upp til politikararnar at gera. Eg kann bert koma við tí fagligu ráðgeving, sum stendur í frágreiðingini.

Eitt sjúkrahús er so nógv

Vit spurdu Jørgen Varder um veruliga niðurstøðan í frágreiðingini er tann, at smáu sjúkrahúsini skulu

stongjast? Tað er í hvussu er tað bæði norðingar og suðringar hava fingið burtur úr frágreiðingini!

-Tað er at seta tingini upp á ein spiss. Eitt sjúkrahús er so nógv. Eg sá t.d. greinina, sum Jákup Petersen, yvirlækni skrivaði í Tíðindablaðnum Sosialinum, har hann skrivaði, at teir í Grønlandi hava heili 16 sjúkrahús.

Tað vísir bara, at sjúkrahús er so nógv. Tað hevur heldur ikki verið møgulegt hjá okkum í Danmark at definera, hvat eitt sjúkrahús í veruleikanum er. Um nú serlæknin hevur tær sengur og kona hansara er sjúkrasystur og tey hava døgnavakt, er so talan um eitt sjúkrahús ella eina klinikk við t.d. 8 sengrum við døgnfunktion, er so talan um eitt

sjúkrahús.

Tí verða tey sekstan sjúkrahúsini í Grønlandi rópt sjúkrahús. Tí roki eg eisini við, at ein í framtíðini, um uppskot A í frágreiðingini verður fylgt, fer at rópa sjúkrahúsini í Klaksvík og í Suðri fyri sjúkrahús. Í hesum sama modell A koma tey at vera ein integreraður partur av føroyska sjúkrahúsverkinum í tóttum samspæli við Landssjúkrahúsið.

Model A tað besta

Jørgen Varder sigur, at hann hevur ikki skift meining, síðani tær mongu negativu viðmerkingarnar hava verið settar fram móti frágreiðingini. -Eg standa framvegis við, at modell A er tann besta loysnin.

-Høvdu føroyingar spurt taað svenska, norska, finska, tað italienska og franska heilsumálaráðið so hevði ein fingið somu frágreiðing og sama til-mælið nevniliga, modell A.

Jørgen Varder vísir á, at teir hildu eina stóra heilsuráðstevnu á Ríkis-hospitalinum 18. juni í ár. Tá luttóku 15 lond í Europa. Har varð ein frágreiðing lögð fram um, hvussu gongdin fer at vera í heilsuverkinum í 10 londum í Europa. Spurdir vórðu 10.000 lyklapersónar. Og her komu júst teir somu tankarnir og støðutakanir fram.

-Tað er altíð eitt gott hugskot ikki at gera somu mistøk, sum aðrir hava gjørt. Og tað trúgvi eg fólk eru meira vitandi um

Jørgen Varder, skrivstovustjóri í Heilsumálaráðnum: - Vit hava ongantíð sagt, at sjúkrahúsini á Tvøroyri og í Klaksvík skulu niðurlæggjast, men at bygnaðurin skal broyast. Og eitt sjúkrahús er so nógv.

í dag og í størri mun ynskja at læra av. Ein kann læra av teimum góðu og ringu royndirnar, sum aðrir hava gjørt og so kann ein lata vera við at gera tær vánaliga.

Nýtt Klaksvíksstrið?

Vit spurdu Jørgen Varder, sum sjálvur hevur arbeitt í Føroyum í fleiri ár hjá Ríkisumboðnum við net-tup sjúkrahússpurningum, um hann ikki ber ótta fyri, at eitt nýtt Klaksvíksstrið tekur seg upp aftur, og at vit kanska eisini fáa eitt "Suðuroyarstrið"?

-Nei, tað eri eg ikki. Danska stjórnin og danska heilsumálaráðið ætla sær ikki at leggja seg út í, hvørja avgerð landsstýrið fer at taka. Vit hava gjørt eina fakliga góða frágreiðing. Nú er upp til tykkum, hvat tit vilja brúka hana til.

-Men hvat sigur tú til, at fleiri politikarar serliga í Klaksvík og í Suðuroy hava sagt, at henda frágreiðingini skal "skrottast" eins og allar aðrar kanningar, sum danir hava gjørt? Er hetta ósakligt?

-Tað má ein nøkk siga. Men tað er einki krav um, at politikarar skulu vera sakligir.

Jørgen Varder sigur seg at hava fylgt sera væl við, hvat er hent í Føroyum á sjúkrahús- og heilsuøkinum sum heild. Síðani frágreiðingin varð almannakunningjörd hevur hann eisini lisið alt tilfar, sum hevur verið frammi í fjølmiðlunum um málið.

Kunnu ikki lata eyguni aftur fyri menningini

-Eg veit væl, at hetta málið er sera kensluborið, men vit kunnu heldur ikki lata eyguni aftur fyri, at gongdin og menningin heldur fram. Í Danmark eru talið av sengrum minkað frá 1980 úr 42.000 til 28.000 sengur til í dag. Tvs. at tú hevur niðurlagt 700 seingjarpláss um árið, so ein kann bara gera sær greitt, hvussu nógv sjúkrahús eru niðurløgd.

-Nú verður skipað fyri fundum í bæði Klaksvík og á Tvøroyri um hesa seinastu frágreiðingina. Tú verður við í Klaksvík. Nú tað er ein sannorynd, at ikki minst norðingar eru sera illir inn á tykkara frágreiðing, verður tað so ikki ein torførur fundur hjá tær at luttaka í?

-Eg havi vitjað næstan øll lond í Europa og Noreg og Svøríki serstakliga oftani. Og soleiðis sum vit skriva í frágreiðingini er gongdin í øllum hesum londum. Men vilja politikararnir ikki ganga við til hesa gongdina, ja so er tað upp til teirra.

Jørgen Varder er væl greiður yvir, at føroyingar hava lyndi til at tosa um tey serligu føroysku viður-skiftini, sum teir hald ikki kunnu samanberast við tey aðrastaðni.

-Men hetta er hel-tur ikki ókent aðrastaðni. T.d. vilja tey í Viborg tosa um tey serstöku viður-

